

COLECȚIA
„Suntem NOI, Prevenirea!“

DIRECȚIA GENERALĂ DE
POLIȚIE A MUNICIPIULUI
BUCUREȘTI

INSPECTORATUL ȘCOLAR
AI MUNICIPIULUI
BUCUREȘTI

UNDE-I LEGE, NU-I TOCMEALĂ!

- manual de educație juridică,
ilustrat de graficianul VIOREL BACIU -

COLECȚIA „Suntem NOI, Prevenirea!”

Coordonatori:

Dr. Grațîela Văduva

Colectivul redacțional:

Trifan Gabriela

Gavrîl Dana

Silianovici Filică

Radu Crenguța

Irimia Valentina

Bălțățeanu Paul

Buzatu Andrei

Bogatoniu Ileana

Neagoe Sorin

Bociog Marius

Avize de specialitate:

Sorina Cuzum - psihopedagog

Florica Iancu - jurist

CUPRINS

INTRODUCERE	4
I. CODUL PENAL	5
1. Partea generală	6
- Definiții: <i>mulțime, societate, lege penală, răspundere penală, infracțiune, Cod Penal, vinovăție, participație, tentativă, culpă, autor, victimă, instigator, complice</i>	7
- Limitele aplicării legii penale	10
- Cauzele care înlătură caracterul penal al faptelor	11
- Pedepsele	13
- Minoritatea	14
- Pedepsele aplicate minorilor	15
2. Partea specială	18
- Infracțiuni contra persoanei	19
- Infracțiuni contra patrimoniului	21
- Infracțiuni contra autorității	23
- Infracțiuni de fals	24
- Infracțiuni contra familiei	25
II. LEGI SPECIALE	26
- Legea nr. 272/2004, privind protecția și promovarea drepturilor copilului	27
- Legea nr. 217/2003, pentru prevenirea și combaterea violenței în familie	28
- Legea nr. 143/2000, modificată cu Legea nr. 522/2004 și O.U.G. nr. 6/2010, privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri	29
- Legea nr. 678/2001, privind prevenirea și combaterea traficului de persoane	30
- Legea nr. 211/2004, privind unele măsuri pentru protecția victimelor infracțiunilor	31
- Legea nr. 61/1991, republicată și modificată prin Legea nr. 153/2010, pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice	32
- Legea nr. 677/2001, privind protecția datelor cu caracter personal	33
- Legea nr. 544/2004, privind liberul acces la informații de interes public	34
- POLITIST, PROCUROR, JUDECĂTOR	35
CONCLUZII	36
RECOMANDĂRI ANTIVICTIMALE	37
RECOMANDĂRI ANTIINFRACȚIONALE	38

INTRODUCERE

Acționăm de 16 ani, punând pe primul plan interesul superior al copilului. Promovăm dreptul la viață, dreptul la educație, dreptul la libertate și dreptul la siguranță al copiilor României.

În cei 16 ani de activitate, ne-am întâlnit cu circa 240.000 de copii. Am discutat despre vârsta de la care un minor începe să răspundă penal în fața legii. Am primit, în toți acești 16 ani de activitate, felurite răspunsuri: de la 18 ani, de la 16 ani, de la 20 de ani... Foarte rar am primit și răspunsul „de la 14 ani“.

Ne-am întors adeseori în aceeași școală, la aceeași clasă, dar cu altă temă și întrebarea s-a reluat. S-au reluat și răspunsurile... De la 18 ani, de la 16 ani, de la 20 de ani...

Copiii noștri și ai dumneavoastră au dreptul să știe ce se întâmplă cu ei dacă nu respectă legea. Să știe că legea nu vrea să le facă rău, ci doar să le arate drumul considerat normal de societatea timpurilor în care trăiesc. Ei au nevoie de o minimă educație juridică.

Nu toți vor deveni avocați, judecători, polițiști. Nici nu urmărim acest lucru. Vrem doar să știe ABC-ul legii pentru ca, știindu-l, viața lor să devină mai bună, să greșească mai puțin în cunoștință de cauză și niciodată pe motiv că nu cunosc legea.

Colegii mei au scris această broșură cu gândul și la dumneavoastră, părinți sau educatori. Pregătiți-vă copiii pentru viață! Oriunde s-ar duce, ei trebuie să știe că există legi pe care au datoria să le respecte.

Dr. GrațIELA VĂDUVA

I. CODUL PENAL

1. Partea generală

Partea generală te introduce pe un tărâm nou, în care personajele principale suntem noi, oameni mari și copii, iar „Abecedarul vieții“ este un manual de reguli menit să ne organizeze viața.

❖ DEFINIȚII

○ Definim prin cuvântul *mulțime* un număr mare de ființe sau lucruri, un grup de oameni strânși laolaltă, fără a exista între ei relații bazate pe anumite reguli sau înțelegeri.

○ *Societatea* reprezintă totalitatea oamenilor care trăiesc împreună în colectivitate și între care există anumite relații bazate pe reguli comune.

○ *Liniștea publică* este rezultatul respectării tuturor normelor de comportare stabilite fie prin lege, fie prin bunul simț comun al tuturor oamenilor, astfel încât fiecare dintre noi să trăiască în armonie cu toți ceilalți.

○ *Autoritatea* reprezintă forța pe care statul și-o exprimă stabilind regulile care trebuie respectate de toți oamenii, în viața de zi cu zi. În cazul nerespectării acestor reguli, autoritatea ia măsurile necesare pentru respectarea lor prin pedepsirea celor care le-au încălcat.

○ *Legea* este o regulă obligatorie stabilită de stat și care trebuie respectată de către fiecare cetățean.

○ *Fapta penală* reprezintă acțiunea/inacțiunea unui om care încalcă legea penală (nu o respectă) și provoacă un rău altui om sau bunurilor acestuia; ea este pedepsită.

○ *Contravenția* este fapta comisă - cu intenție sau fără - ce încalcă legi (altele decât cele prevăzute de Codul Penal), hotărâri ale Guvernului sau ale consiliilor locale, create cu scopul de a asigura și a menține ordinea și liniștea publică. Această faptă este mai puțin gravă decât infracțiunea și se pedepsește mai ușor.

○ *Ordinea și liniștea publică* este acea stare de conviețuire - într-un climat sigur și fără pericole - asigurată prin respectarea, de către toți cetățenii, a normelor de conviețuire socială.

○ *Infracțiunea* este o faptă periculoasă, antisocială, săvârșită de o persoană ori un grup de persoane sau din vina acestora și care provoacă pagube diferite unei alte persoane sau unui grup de persoane. Infracțiunile sunt cuprinse în Codul Penal, pentru fiecare dintre ele fiind prevăzută o pedeapsă mai mult sau mai puțin aspră.

○ *Răspunderea penală* este măsura dispusă împotriva celui care a săvârșit o faptă periculoasă asupra altui om sau a bunurilor acestuia.

○ *Organele de urmărire penală* sunt acele structuri ale statului care au puterea, stabilită prin lege, de a efectua demersurile necesare pentru strângerea tuturor probelor, în vederea dovedirii vinovăției sau nevinovăției unei persoane suspectată sau acuzată de săvârșirea unei infracțiuni.

○ *Asistența juridică* reprezintă mecanismul prin care este asigurată apărarea corespunzătoare în fața instanțelor de judecată și a organelor de urmărire penală, a celor care au săvârșit o faptă periculoasă. Asistența juridică este realizată de către o persoană care are pregătire în domeniul juridic.

○ *Vinovăția* - este o stare internă a omului, o trăire, sentimentul stimulat de o anumită faptă pe care acesta a săvârșit-o. Putem spune că un om este vinovat atunci când dorește să facă o faptă periculoasă și își întocmește un plan în acest sens, pe care-l pune în aplicare sau urmărește aplicarea lui. În situația aceasta se spune că persoana a avut *intenția* să comită fapta penală. În cazul în care săvârșește o faptă fără a-și da seama că aceasta poate provoca rău celorlalți, adică fără dovadă de neglijență, spunem că a săvârșit *fapta din culpa sa (fără voia sa)*. În acest ultim caz, vinovăția sa nu va fi pedepsită atât de aspru de către cel care aplică pedepsele, respectiv instanța de judecată.

○ *Tentativa* - reprezintă încercarea unei persoane de a pune în aplicare planul său de a săvârși o faptă periculoasă, încercare care a dat greș. În unele situații legea pedepsește și încercarea, respectiv *tentativa* unui om de a comite o faptă penală, cu aceeași pedeapsă ca și fapta în sine.

○ Atunci când o faptă penală a fost săvârșită de mai multe persoane, care au contribuit, fiecare în parte, la comiterea ei, spunem că există *participație*.

Participanții la săvârșirea unei fapte penale pot avea calitatea de autori, instigatori sau complici.

○ *Autorul* - este acea persoană care săvârșește în mod *nemijlocit, direct*, fapta penală.

○ *Instigatorul* - este persoana care, cu intenție, determină o altă persoană să săvârșească o faptă prevăzută de legea penală.

○ *Complicele* - este persoana care, cu intenție, înlesnește sau ajută în orice mod la săvârșirea unei fapte prevăzută de legea penală. De exemplu, este complice persoana care promite, înainte sau în timpul săvârșirii faptei, că va tăinui (ascunde) bunurile provenite din aceasta, chiar dacă, după săvârșirea faptei, nu-și mai ține promisiunea.

○ Aceste persoane, *autorul, instigatorul, complicele*, vor fi toate pedepsite pentru săvârșirea faptei penale, însă judecătorul va aplica pedepse diferite pentru fiecare în parte, în funcție de contribuția fiecăreia la comiterea faptei și în funcție de regulile privind pedepsele pentru această categorie de persoane, prevăzute în *Codul Penal*.

○ *Victima* este persoana care a suferit o vătămare fizică, psihică sau ale cărei bunuri au fost distruse, ca urmare a unor fapte periculoase comise de alte persoane.

○ *Patrimoniul* reprezintă totalitatea bunurilor pe care le deține un om.

○ *Intenția* (din perspectiva legii penale) reprezintă capacitatea persoanei de a prevedea rezultatele negative ale faptei sale periculoase și de a urmări și dori producerea lor.

❖ LIMITELE APLICĂRII LEGII PENALE

Orice persoană are dreptul la viață.

Viața omului reprezintă un dar sfânt pe care-l primește odată cu nașterea.

Libertatea omului reprezintă modul în care acesta își alege drumul pe care vrea să îl urmeze în viață.

Orice lucru material pe care îl dobândim în decursul vieții în mod cinstit, prin muncă cinstită, este un bun propriu, o valoare care ne aparține. Astfel, putem spune că atât viața, libertatea, cât și proprietatea reprezintă valori ale oamenilor pe care aceștia le dețin și de care pot dispune după dorințele lor, fără a produce altora neplăceri.

Pentru ca oamenii să conviețuiască într-o lume în care drepturile lor privind viața, libertatea și proprietățile pe care le dețin să fie în siguranță și să fie respectate de către ceilalți, fiecare țară din lume are un set de reguli, sub formă de legi, adunate într-un document oficial denumit diferit, în funcție de cultura și civilizația țării respective.

Și în România există un asemenea document, denumit *Codul Penal*, emis de legiuitor (Parlamentul - cel care are capacitatea de a emite un asemenea document), pe care-l putem compara cu un manual organizat pe capitole. Capitolele conțin definiții și informații sub formă de articole, despre faptele sau acțiunile săvârșite de oameni, care sunt periculoase pentru ceilalți, adică despre *infrațiuni*, precum și despre pedepse.

Infrațiunile sunt fapte care pot pune în pericol viața, libertatea și bunurile celor din jur și sunt pedepsite în funcție de gravitatea lor.

De asemenea, Codul Penal mai cuprinde și un set de pedepse care pot fi aplicate celor care săvârșesc infrațiuni, stabilite în funcție de gravitatea acestora.

Toți cetățenii de pe teritoriul țării noastre, precum și cei care vin în vizită din alte țări, sunt obligați să respecte aceste reguli cuprinse în Codul Penal. În același timp, nici o persoană nu poate încălca legea fără să fie pedepsită și nici nu poate fi scuzată pe motiv că nu a cunoscut-o.

Legile sunt aplicate de la data la care intră în vigoare, adică data la care au fost aprobate și aduse la cunoștința cetățenilor, prin publicare în formă scrisă. În momentul în care legiuitorul consideră că legea ar trebui îmbunătățită cu alte date sau reguli, el emite o altă lege, care o înlocuiește pe cea veche. Altfel spus, o abrogă pe cealaltă sau o modifică. În aceste condiții, o persoană nu poate fi pedepsită pentru o faptă dacă aceasta nu este considerată a fi infracțiune și nu se regăsește în conținutul vreunei legi.

De asemenea, o persoană nu poate fi considerată vinovată pentru acțiunile sale, dacă legea care consideră aceste acțiuni ca fiind periculoase nu mai este în vigoare. În același timp, nimeni nu poate fi pedepsit pentru o faptă petrecută anterior, în baza unei legi care este aprobată după comiterea faptei.

❖ CAUZELE CARE ÎNLĂTURĂ CARACTERUL PENAL AL FAPTEI

Există situații în care o faptă săvârșită de o persoană nu poate fi considerată ca fiind o infracțiune din categoria celor prevăzute în Codul Penal. Astfel, în Codul Penal sunt prevăzute anumite cauze care permit judecătorului să facă aprecieri corecte în momentul în care judecă săvârșirea unei fapte de către o persoană.

Situațiile prevăzute de Codul Penal, când putem spune că fapta săvârșită de o persoană nu are caracterul penal al unei infracțiuni, sunt:

LEGITIMA APĂRARE

Oamenii pot reacționa pentru a se apăra de un pericol, pe ei înșiși și bunurile lor. Modurile în care aceștia se pot apăra de pericolul provocat de acțiunile grave ale unei persoane sunt diferite. Când se apără, oamenii pot comite, la rândul lor, diverse fapte. Judecătorul va ține cont de faptul că persoana s-a aflat în *legitimă apărare* și o va ierta pentru faptul că a comis fapta, atunci când și-a apărat drepturile sale sau pe ale altora.

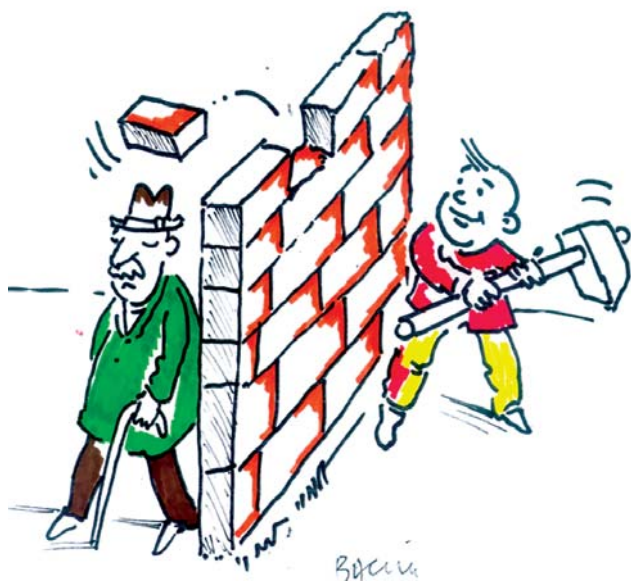
CONSTRÂNGEREA FIZICĂ ȘI CONSTRÂNGEREA MORALĂ

Persoanele pot fi determinate, forțate, obligate, constrânse să facă fapte împotriva voinței lor. Astfel, ei pot avea diverse reacții în anumite situații, pot face anumite acțiuni pe care în alte condiții nu le-ar fi desfășurat.

IRESPONSABILITATEA

Iresponsabilă este acea persoană care, în fața legii, nu poate fi făcută responsabilă pentru actele sale. Sunt considerați iresponsabili cei care suferă de anumite boli psihice, care au afectat capacitatea de a observa, analiza, consecințele propriilor fapte.

Infrațiunile care sunt săvârșite de aceste persoane sunt considerate fapte iresponsabile, iar cei care le săvârșesc vor fi iertați pentru că nu au capacitatea de a judeca ceea ce fac. Însă, pentru ei se va căuta ajutor de specialitate.

EROAREA DE FAPT

Cu toții greșim. În anumite situații, pe care le considerăm excepționale, oamenii nu conștientizează faptul că acțiunile lor pot fi periculoase și că pot produce un rău altora. Altfel spus, ei nu pot aprecia dacă o anumită situație poate provoca un rău altei persoane sau bunurilor acesteia, fiind în eroare de fapt.

❖ PEDEPSELE

Din cele mai vechi timpuri, oamenii au încercat să afle metode prin care să îi pedepsească pe cei care greșeau grav. În istoria omenirii, se vorbește despre pedepsele aplicate răufăcătorilor, cum ar fi: arderea pe rug, tragerea în țeapă, tragerea pe roată, luarea averilor și împărțirea lor către cei săraci etc.

Datorită faptului că lumea a evoluat, aceste pedepse, foarte aspre, au fost înlocuite cu altele, mai puțin dure, cum ar fi închisoarea pe viață sau pe o anumită perioadă de timp. Fiecare țară are propriul ei sistem de pedepse, în funcție de cultura și civilizația care stau la baza societății respective.

Orice persoană, care a făcut o faptă gravă, se poate îndrepta ulterior. Pedepsele au rolul de a determina persoana respectivă de a nu mai face fapte rele și de a repara răul produs unei alte persoane. Prin executarea pedepsei se urmărește formarea unei atitudini corecte față de muncă, față de ordinea de drept și față de regulile de conviețuire socială. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească persoana condamnatului.

În țara noastră, există mai multe categorii de pedepse care se pot aplica celor certați cu legea, în funcție de cât de gravă a fost fapta lor, cum ar fi: închisoarea pe viață sau pe o perioadă de timp, interzicerea unor drepturi (de ex.: să exercite profesia sau meseria de care s-a folosit pentru săvârșirea infracțiunii, cum ar fi un contabil care a furat o sumă de bani din cei pe care îi gestiona); de asemenea, în anumite situații, judecătorul poate să îi pedepsească doar cu un simplu avertisment sau cu o amendă.

Datorită faptului că minorii sunt o categorie de persoane aparte, aceștia sunt

apărați în țara noastră prin anumite legi speciale. Față de minorul care răspunde penal se poate lua o măsură educativă ori i se poate aplica o pedeapsă.

La alegerea sancțiunii, judecătorul va ține seama de cât de gravă a fost fapta, de starea fizică, de dezvoltarea intelectuală și morală, de comportarea minorului, de condițiile în care a fost crescut și în care a trăit și de orice alte elemente de natură să caracterizeze persoana minorului. Pedeapsa se aplică numai dacă se apreciază că luarea unei măsuri educative nu este suficientă pentru îndreptarea minorului.

❖ MINORITATEA

MINORITATEA - este perioada cuprinsă între nașterea copilului și momentul în care acesta devine adult, matur, responsabil în fața legii, adică până la împlini-

rea vârstei de 18 ani. Faptul că cel care a săvârșit o infracțiune nu are vârsta unui adult este un aspect de care judecătorul va ține cont atunci când va aplica pedeapsa pentru fapta comisă.

Minorul care nu a împlinit vârsta de 14 ani nu va răspunde pentru faptele sale, chiar dacă acestea au caracter de infracțiuni.

Cel care are vârsta între 14 și 16 ani, va fi pedepsit numai dacă se dovedește că a săvârșit fapta cu judecată, cu intenție.

Minorul care a împlinit vârsta de 16 ani răspunde pentru faptele sale penale.

❖ PEDEPSELE APLICATE MINORILOR

Codul Penal a prevăzut pentru minori o serie de măsuri educative și pedepse, cum ar fi:

MĂSURI EDUCATIVE:

MUSTRAREA

Minorul poate fi dojenit, explicându-i-se că fapta sa reprezintă un pericol pentru ceilalți, oferindu-i-se în același timp sfaturi pentru a se comporta în așa fel încât să dea dovadă de îndreptare. Totodată, i se atrage atenția că, dacă va săvârși din nou o infracțiune, față de el se va lua o măsură mai severă sau i se va aplica o pedeapsă.

LIBERTATEA SUPRAVEGHEATĂ

Minorul poate fi lăsat în libertate timp de un an, sub supraveghere deosebită. El trebuie să meargă zilnic la școală, îi este interzisă frecventarea anumitor locuri și întâlnirea cu anumite persoane.

Supravegherea poate fi încredințată, după caz, părinților minorului, celui care l-a înfiat sau care are grijă de el (tutorele). Cel care are grijă de minor are obligația de a-l supraveghea îndeaproape, în scopul îndreptării lui. De asemenea, are obligația să înștiințeze de îndată judecătorul dacă minorul se sustrage de la supravegherea ce se exercită asupra lui, are purtări rele ori a săvârșit din nou o faptă rea, prevăzută de legea penală.

INTERNAREA ÎNTR-UN CENTRU DE REEDUCARE

Măsura educativă a internării într-un centru de reeducare se ia în scopul reeducării minorului, căruia i se asigură posibilitatea de a dobândi învățătura necesară și o pregătire profesională potrivită cu aptitudinile sale. Măsura internării se ia față de minorul pentru care celelalte măsuri educative s-au dovedit ineficiente.

INTERNAREA ÎNTR-UN INSTITUT MEDICAL-EDUCATIV

Măsura internării într-un institut medical-educativ se ia față de minorul care, din cauza stării sale fizice sau psihice, are nevoie de un tratament medical și de un regim special de educație.

Măsurile educative se iau pe o perioadă de timp nelimitată, însă până la împlinirea vârstei de 18 ani. La data când minorul devine major, instanța poate dispune prelungirea internării pe o durată de cel mult 2 ani, dacă acest lucru este necesar pentru realizarea scopului internării.

PEDEPSE:

Pedepsele care se pot aplica minorului sunt închisoarea sau amenda prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită. Limitele pedepselor se reduc la jumătate, comparativ cu cele aplicate adulților, pentru același gen de faptă comisă. În urma reducerii, minimul pedepsei nu va depăși 5 ani.

Când legea prevede pentru infracțiunea săvârșită pedeapsa detențiunii pe viață, se aplică minorului închisoarea de la 5 la 20 de ani.

Dacă un om a greșit și a săvârșit o faptă penală pe timpul când era copil, dar nu mai repetă comportamentul ca adult, el se va bucura de aceleași drepturi ca și un om care nu a comis niciodată o astfel de faptă. Cu toate acestea, copilul poate fi pedepsit pentru fapta sa în momentul comiterii ei, fapt care îi influențează adeseori întreaga viață, punându-și amprenta asupra evoluției sale fizice și psihice, asupra carierei și chiar asupra oamenilor cu care va lega prietenii.

2. Partea specială

Partea specială a Codului Penal îți arată care sunt faptele considerate a fi rele de către legea din țara noastră și cum se pedepsesc ele.

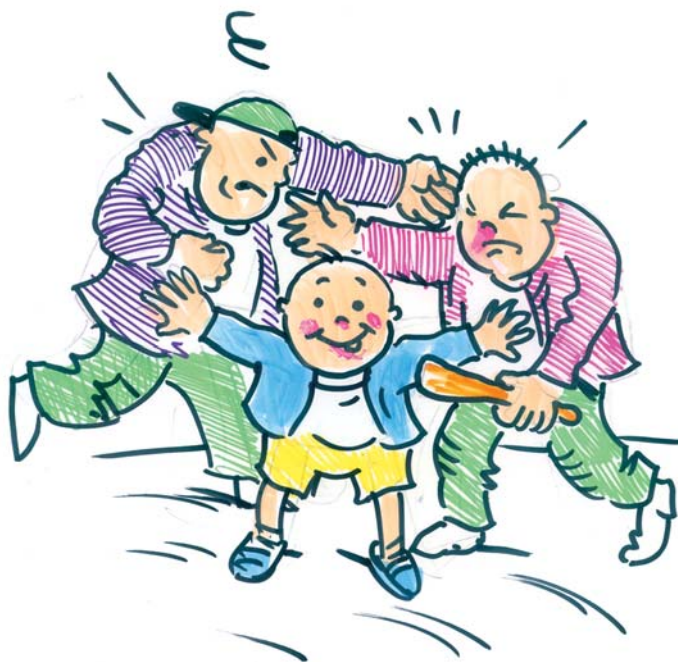
❖ INFRAȚIUNI CONTRA PERSOANEI

LOVIREA SAU ALTE VIOLENȚE

Prin *lovire sau alte violențe* înțelegem situația în care o persoană încearcă să producă suferințe unei alte persoane prin diferite moduri ca: îmbrâncire, împingere, rănire, trântire sau prin folosirea unor obiecte dure.

În situația de lovire sau alte violențe, victima trebuie să meargă la Poliție pentru a face o reclamație împotriva celui care a lovit-o și care trebuie pedepsit.

Nu trebuie uitat faptul că, dacă-l iartă pe cel care a lovit-o, acesta nu mai poate fi pedepsit pentru ceea ce a făcut, oricând putând s-o lovească din nou, pe ea sau pe alții.

VĂTĂMAREA CORPORALĂ

Prin *vătămare corporală* înțelegem situația în care se află o persoană asupra căreia s-a folosit forța. Aceasta, din cauza rănilor pe care le-a suferit, a ajuns în spital sau a rămas cu probleme grave de sănătate, pentru toată viața.

Pentru a pedepsi vinovatul, este foarte important ca acea persoană să aibă o hârtie medicală, în care să fie înscrise toate problemele pe care le-a suferit din punct de vedere medical, precum și câte zile a fost internată în spital.

Tentativa se pedepsește la fel ca și fapta.

AMENINȚAREA

Prin *amenințare* înțelegem modalitatea prin care o persoană intenționează să sperie, să producă teamă, o stare de îngrijorare altei persoane, cu privire la un lucru pe care aceasta l-a făcut sau nu.

Amenințarea poate fi făcută împotriva unei persoane sau împotriva unor rude, cunoscuți sau prieteni de-ai acesteia.

ȘANTAJUL

Prin *șantaj* înțelegem modul prin care cineva, în scopul de a obține un folos personal, obligă o altă persoană, prin violență sau amenințare, să dea, să facă, să nu facă sau să sufere ceva.

VIOLUL

Prin *viol* înțelegem o situație în care cineva obligă pe altcineva să întrețină relații sexuale, împotriva voinței sale.

Este foarte important ca victima să nu se considere vinovată de ceea ce i s-a întâmplat și să povestească totul celor în care are încredere, pentru a hotărî împreună ce trebuie să facă.

ACTUL SEXUAL CU UN MINOR

Prin *act sexual cu un minor* înțelegem actul sexual cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 15 ani.

Pedepsele sunt mai mari dacă aceste lucruri se întâmplă între rude, asupra unui copil aflat în îngrijirea acestora sau dacă s-au făcut fotografii sau înregistrări video.

Autorul apelează, de regulă, la rugăminți sau amenințări, de aceea la primele manifestări de acest gen trebuie să fie anunțați imediat părinții copilului, iar dacă unul dintre părinți este abuzatorul, atunci se anunță o rudă, un vecin sau Poliția, la apelul unic de urgență 112.

CORUPȚIA SEXUALĂ

Prin *corupție sexuală* se înțelege săvârșirea de acte cu caracter obscen asupra unui minor sau în prezența unui minor.

❖ INFRAȚIUNI CONTRA PATRIMONIULUI

FURTUL

Fapta unei persoane de a lua un bun de orice fel, care nu este al său, de la o altă persoană, fără ca aceasta să-i fi dat voie, reprezintă infracțiunea de *furt* și se pedepsește cu închisoare.

De asemenea, reprezintă furt și fapta de a lua de la o persoană un bun, fără ca aceasta să-i fi dat voie, cu scopul de a-l folosi chiar dacă, după folosire, îl restituie.

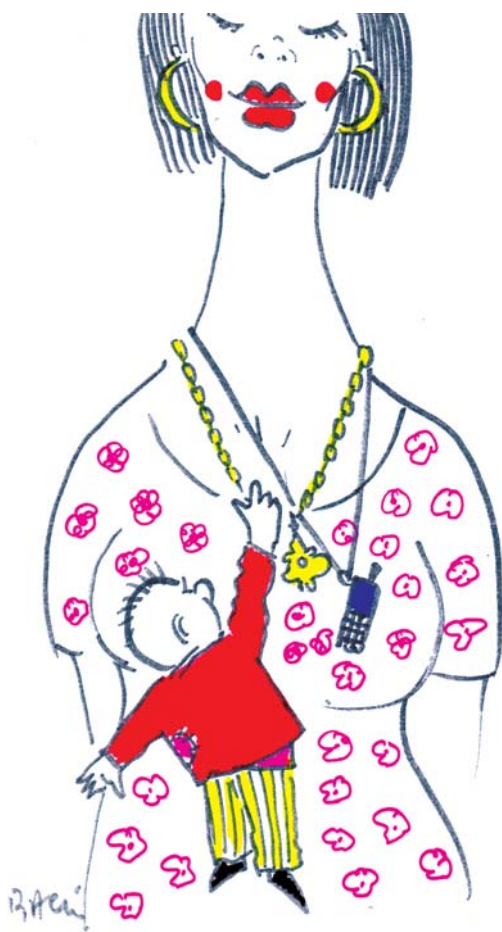
TÂLHĂRIA

Atunci când o persoană folosește violența sau amenințarea împotriva altei persoane, pentru a putea fura un lucru de la aceasta, comite infracțiunea de *tâlhărie*.

Tot tâlhărie comite și persoana care, după ce a furat un lucru, folosește violența sau amenințarea pentru a putea păstra lucrul furat.

Fapta este considerată și mai gravă dacă:

- hoțul este mascat sau deghizat atunci când comite fapta, pentru că astfel reușește să sperie victima, să-i insuflă acesteia o stare de teamă, iar aceasta nu se mai poate apăra, autorul reușind astfel mult mai ușor ceea ce și-a propus;
- două sau mai multe persoane săvârșesc fapta împreună;
- dacă hoțul avea o armă;
- dacă fapta s-a comis într-o locuință sau s-a produs în timpul unei calamități naturale, cum ar fi inundațiile.

ÎNȘELĂCIUNEA

Păcălirea unei persoane prin ascunderea adevărului, în scopul de a obține pentru sine sau pentru altul un folos material la care nu avea dreptul și dacă s-a pricinuit o pagubă, reprezintă infracțiunea de *înșelăciune*.

Fapta este și mai gravă dacă, pentru a putea lua lucrul altuia, persoana minte cu privire la locul său de muncă, pretinzând că este cu totul altceva decât ceea ce este în realitate (de exemplu, spune că este polițist și de fapt nu este).

DISTRUGEREA

Deteriorarea unui bun aparținând unei alte persoane sau împiedicarea salvării de la stricăre a unui bun al altcuiva, reprezintă infracțiunea de *distrugere*.

Fapta este și mai gravă dacă a avut ca rezultat stricarea unei conducte petroliere, a unei conducte de gaz, a unor bunuri de interes major care afectează un număr mare de persoane.

❖ INFRAȚIUNI CONTRA AUTORITĂȚII

ULTRAJUL

Jignirea, amenințarea sau lovirea unui reprezentant al autorităților statului, în timpul serviciului acestuia, se pedepsește cu închisoare.

Dacă faptele menționate mai sus sunt săvârșite împotriva unui magistrat, polițist, jandarm ori alt militar, pedeapsa este mai severă.

ULTRAJUL CONTRA BUNELOR MORAVURI ȘI TULBURAREA ORDINII ȘI LINIȘTII PUBLICE

Fapta persoanei care folosește în public expresii jignitoare sau insulte, care face scandal sau tulbură liniștea publică în orice fel, reprezintă infracțiunea de *ultraj contra bunelor moravuri și tulburarea ordinii și liniștii publice*.

UZURPAREA DE CALITĂȚI OFICIALE

Fapta unei persoane de a pretinde că deține o anumită pregătire și profesie, fără ca în realitate acest lucru să fie adevărat, constituie infracțiunea de *uzurpare de calități oficiale* și se pedepsește cu închisoare (spre exemplu, cineva poate să afirme că este medic dar, intrând într-o sală de operație, el va face mai mult rău decât bine pacientului respectiv).

❖ INFRAȚIUNI DE FALS

FALSIFICAREA DE MONEDE SAU ALTE VALORI

Multiplicarea banilor în orice fel, a cecurilor sau a altor hârtii care reprezintă o valoare precum banii, se pedepsește cu închisoare.

Cu aceeași pedeapsă se sancționează și folosirea la cumpărături a banilor sau a cecurilor multiplicat în orice fel.

FALSUL MATERIAL ÎN ÎNSCRISURI OFICIALE

Copierea de către o persoană a unei hârtii oficiale, precum o diplomă, a unui certificat de naștere sau a unei cărți de identitate care nu-i aparține sau pentru care nu a primit încuviințare, se pedepsește cu închisoare.

Fapta este și mai gravă dacă este săvârșită de o persoană care, în mod normal, la locul de muncă folosește astfel de hârtii.

❖ INFRAȚIUNI CONTRA FAMILIEI

ABANDONUL DE FAMILIE

Persoana care are în întreținere o altă persoană poate fi pedepsită cu închisoarea dacă:

- a) o părăsește, o gonește, o lasă fără ajutor și îi provoacă suferințe fizice sau morale;
- b) își îndeplinește cu rea-credință obligația de întreținere în condițiile legii.

Dacă persoana respectivă nu plătește pensie de întreținere (o sumă de bani) timp de două luni de zile, pentru persoana aflată la nevoie, poate fi pedepsită cu închisoarea.

Persoana care nu își îndeplinește obligațiile față de minor sau față de o persoană aflată în întreținere poate fi sancționată cu pedeapsa închisorii, numai în urma unei reclamații (hârtii scrise).

RELE TRATAMENTE APPLICATE MINORULUI

Părinții sau oricare alte persoane care pun în primejdie (nesiguranță) minorul, prin măsuri sau tratamente de orice fel, care îi pot afecta dezvoltarea fizică, intelectuală sau morală, pot fi pedepsiți/te cu închisoarea.

NERESPECTAREA MĂSURILOR PRIVIND ÎNCREDINȚAREA MINORULUI

Dacă un părinte își reține copilul său minor, fără acordul celuilalt părinte sau al persoanei căreia i-a fost dat în grijă, fapta se pedepsește cu închisoare sau cu amendă (va fi obligat să plătească o sumă de bani). În situația în care părțile se împacă, cel în cauză nu va mai primi nici un fel de pedeapsă.

Cu aceeași pedeapsă este sancționată și persoana în grija căreia este lăsat minorul spre creștere și educare și care îl împiedică pe acesta să țină legătura cu părinții săi.

II. LEGI SPECIALE

Anumite fapte nu sunt cuprinse în Codul Penal, fie pentru că sunt nou apărute, fie pentru că vizează domenii speciale de activitate. Pentru ele, legiuitorul a ales calea creării unor legi speciale.

❖ LEGEA nr. 272/2004, privind protecția și promovarea drepturilor copilului

Această lege arată că drepturile copilului trebuie garantate, respectate și promovate. Principiul „*interesul superior al copilului*” este cel potrivit căruia orice acțiune trebuie făcută doar pentru binele copilului. Spre exemplu, trebuie asigurat accesul copilului la educație preșcolară și învățământ general obligatoriu și gratuit.

În baza acestei legi, părinții sunt cei care au principala responsabilitate în îngrijirea și dezvoltarea copilului.

Și cadrele didactice au un rol important. Ele trebuie să semnaleze celor obligați să ia măsuri (Poliția, Direcția de Protecție a Copilului din cadrul Primăriei) dacă au cunoștință sau suspicionează faptul că un copil a fost bătut, neglijat.

Pentru un copil abuzat în familie se ia măsura *plasamentului în regim de urgență* (când copilul este dat spre îngrijire și educare unei alte familii, unui asistent maternal sau este internat într-un centru special numit *centru de plasament*, un loc unde trăiesc împreună mai mulți copii aflați în aceeași situație sau care au fost abandonați de părinții lor).

Și copilul care a comis o infracțiune trebuie protejat atunci când el nu este suficient dezvoltat fizic și psihic și nu răspunde penal. El va fi dat spre îngrijire și educare unui cadru/centru specializat ori unei familii sau va fi instituită asupra sa *supravegherea specializată*, așa cum a fost definită ea în partea generală.

Copilul are dreptul de a fi protejat împotriva oricărei forme de exploatare, el neputând fi constrâns să facă o muncă dăunătoare sănătății ori dezvoltării sale sau care să aibă ca efect întreruperea educației.

De asemenea, orice copil are dreptul la protejarea imaginii sale publice, el neputând fi filmat fără consimțământul părinților.

❖ LEGEA nr. 217/2003, pentru prevenirea și combaterea violenței în familie

Familia este tot ceea ce iubim mai mult: părinți, frați și surori, bunici, uneori unchi și mătuși. Se consideră a fi familia noastră cei alături de care trăim, având aceeași locuință și un trai comun.

Deși familia este locul în care ne simțim protejați, uneori ea poate fi un loc de suferință, din cauza comportamentelor adoptate de către unii dintre membrii săi. Certurile dese, cuvintele jignitoare, bătaia sunt tot atâtea cauze pentru care familia poate să-și piardă caracterul său protector.

Violența în familie reprezintă o *problemă de sănătate publică*, prin aceasta înțelegând că ea poate cauza probleme la fel de mari ca și bolile cele mai grave.

Legea arată că nimeni nu trebuie să suporte violențele și protejează victimele, oferindu-le găzduire în centre speciale numite *adăposturi*. Aici, persoanele afectate pot rămâne o perioadă limitată de timp, până când se găsește o rezolvare pentru situația lor familială și socială (loc de muncă, locuință etc.). În același timp, și agresorul poate participa la activități menite să-i schimbe comportamentul, în centre numite „*de re-socializare*“.

Dacă infracțiunile prevăzute de Codul Penal se comit asupra unui membru al familiei, se aplică pedepse mult mai mari decât dacă se comit asupra unei persoane străine.

❖ **LEGEA nr. 143/2000,**
modificată prin
Legea nr. 522/2004
și O.U.G. nr. 6/2010,
privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri

Unele substanțe care pătrund în organismul nostru au efect direct asupra stării noastre de sănătate. Ele pot fi ingerate accidental sau în mod voit.

Una dintre substanțele care, consumate frecvent și/sau în cantități mari, poate afecta sănătatea și chiar viața, este alcoolul.

Există și substanțe care, chiar consumate în cantități mici, sunt periculoase. Ele se numesc droguri. Atunci când reprezintă un pericol mai mare pentru sănătate, se numesc „droguri de risc“ sau „droguri de mare risc“. Cu cât drogul are un risc mai mare, cu atât dependența dată de el se instalează mai rapid. Aceasta înseamnă că omul care consumă drogul nu mai poate trăi fără el. În lipsa drogului, consumatorul, deja dependent, se simte din ce în ce mai rău. Nocive sunt și așa-numitele plante etnobotanice, numărul celor interzise de lege crescând de la an la an.

Pe lângă efectele pe care le are consumul de droguri asupra organismului din punct de vedere fizic și psihic, mai există și riscul de a fi pedepsit de lege (cu închisoare), fie că persoana în cauză este traficant (cel care ia un drog de la o persoană și îl vinde către o altă persoană) sau este consumator.

Pentru a scăpa de influența drogului, consumatorul trebuie să participe la un program terapeutic care cuprinde atât consiliere psihologică, cât și tratament medicamentos. Consilierea se face în centre antidrog, special înființate, iar tratamentul dependenței se realizează în clinici medicale.

Drogurile sunt confiscate prin acțiunile Poliției, ofițerilor vamali etc. Ele sunt incinerate.

❖ LEGEA nr. 678/2001, privind prevenirea și combaterea traficului de persoane

Nu toți oamenii ne vor binele. Unii se gândesc că putem fi folosiți, astfel încât să câștige de pe urma noastră. Deoarece copiii sunt fragili, ei nu se pot apăra la fel de bine ca și „oamenii mari“.

Câteodată, copiii sunt folosiți de persoane adulte, uneori chiar de propriii părinți, pentru a cerși. Banii pe care aceștia îi strâng din cerșit sunt luați de persoanele care-i exploatează astfel încât, uneori, copiii nu au suficient nici pentru traiul zilnic: hrană și îmbrăcăminte. Comportamentul oamenilor mari se încadrează într-o faptă prevăzută și pedepsită de legea penală, numită „trafic de persoane“ sau, mai precis, ceea ce numim „trafic intern de persoane“.

Dacă există un trafic intern de persoane, cu siguranță există și unul extern, atunci când persoana traficată este scoasă în afara granițelor țării. Toți pașii care se fac din momentul convingerii persoanei care urmează a fi victimă, până când traficanțul obține un folos material de pe urma acesteia, într-o țară străină, sunt parte a infracțiunii numită „trafic de persoane“. Câteodată persoana este convinsă, consimțind ea singură să plece, alteori este amenințată, intimidată, bătută sau chiar răpită.

În cazul în care persoana traficată are vârsta de până la 18 ani, infracțiunea se numește „trafic cu minori“ și se pedepsește mult mai sever (închisoare de la 3 la 12 ani și interzicerea unor drepturi).

Autorul este pedepsit chiar dacă victima și-a dat consimțământul; el este pedepsit chiar și atunci când nu-și poate duce la bun sfârșit intenția (tentativa se pedepsește).

❖ LEGEA nr. 211/2004,

privind unele măsuri pentru protecția victimelor infracțiunilor

Această lege arată modul în care victimele infracțiunilor trebuie informate asupra drepturilor lor, precum și modul în care acestea pot beneficia de consiliere psihologică, asistență juridică gratuită și chiar de sume de bani, drept compensație din partea statului pentru traumele trăite.

Datorită acestei legi a fost posibilă înființarea unei linii telefonice de urgență, care funcționează 24 de ore din 24, apelul fiind gratuit. Acest număr unic de urgență este „112“.

Prin această lege, victimele infracțiunilor au dreptul la consiliere psihologică pe o perioadă de 3 luni (6 luni pentru minori). Aceasta se acordă gratuit, la solicitarea victimei, de către serviciile de protecție a victimelor și reintegrare socială care funcționează pe lângă tribunale.

De asistență juridică gratuită pot beneficia atât victimele, cât și rudele acestora, în condițiile speciale prevăzute de lege.

Organele de urmărire penală (Poliția, Justiția) trebuie anunțate despre comiterea infracțiunii în cel mult 60 de zile de la producerea acesteia.

❖ Legea nr. 61/1991,
republicată și modificată prin
Legea nr. 153/2010,
pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme
de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice

Cetățenii sunt obligați să aibă un comportament civic, moral și responsabil, în spiritul legilor țării și al normelor de conviețuire socială.

Potrivit acestei legi, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoarea portul, fără drept, în locurile și împrejurările în care s-ar putea primejdui viața sau integritatea corporală a persoanelor ori s-ar putea tulbura ordinea și liniștea publică, a cuștilui, pumnalului, șisului, boxului ori a altor asemenea obiecte fabricate sau confecționate anume pentru tăiere, împungere sau lovire, precum și folosirea în asemenea locuri sau împrejurări a armelor cu aer comprimat sau cu gaze comprimate, a obiectelor confecționate pe bază de amestecuri pirotehnice ori a dispozitivelor pentru șocuri electrice.

Legea prevede și sancționarea cu amendă a următoarelor contravenții:

- ◆ săvârșirea în public de fapte, acte sau gesturi obscene, proliferarea de injurii, expresii jignitoare sau vulgare;
- ◆ constituirea unui grup format din trei sau mai multe persoane, în scopul comiterii de fapte în afara legii;
- ◆ apelarea, în mod repetat, la mila publicului (cerșetoria);
- ◆ alarmarea, fără un motiv întemeiat, a organelor de ordine publică, prin apelul unic de urgență 112;
- ◆ scrierea sau desenarea, fără drept, pe pereții clădirilor, pe garduri etc.;
- ◆ servirea/vinderea de băuturi alcoolice minorilor;
- ◆ consumarea băuturilor alcoolice în instituții și spații publice;
- ◆ tulburarea liniștii locatarilor, între orele 22.00-8.00 și 13.00-14.00.

❖ LEGEA nr. 677/2001, privind protecția datelor cu caracter personal

Această lege are ca scop garantarea și protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, în special a dreptului la viață intimă, familială și privată.

Fiecare persoană poate fi identificată în funcție de anumite date, numite date cu caracter personal. Cele mai importante dintre acestea sunt: numele, prenumele, codul numeric personal, adresa de domiciliu etc.

Singura care are dreptul să dispună și să folosească aceste date, este persoana căreia îi aparțin.

Orice prelucrare a datelor cu caracter personal poate fi făcută doar dacă persoana în cauză și-a dat consimțământul în acest sens.

Sunt și excepții - în care pot fi prelucrate datele cu caracter personal, fără a obține consimțământul persoanei în cauză - cum ar fi cele în care aceasta ajută la salvarea vieții persoanei respective sau atunci când prelucrarea datelor se face cu scop statistic.

Orice persoană poate obține anual, gratuit și la cerere, informații care o vizează despre posibila prelucrare a unor date cu caracter personal.

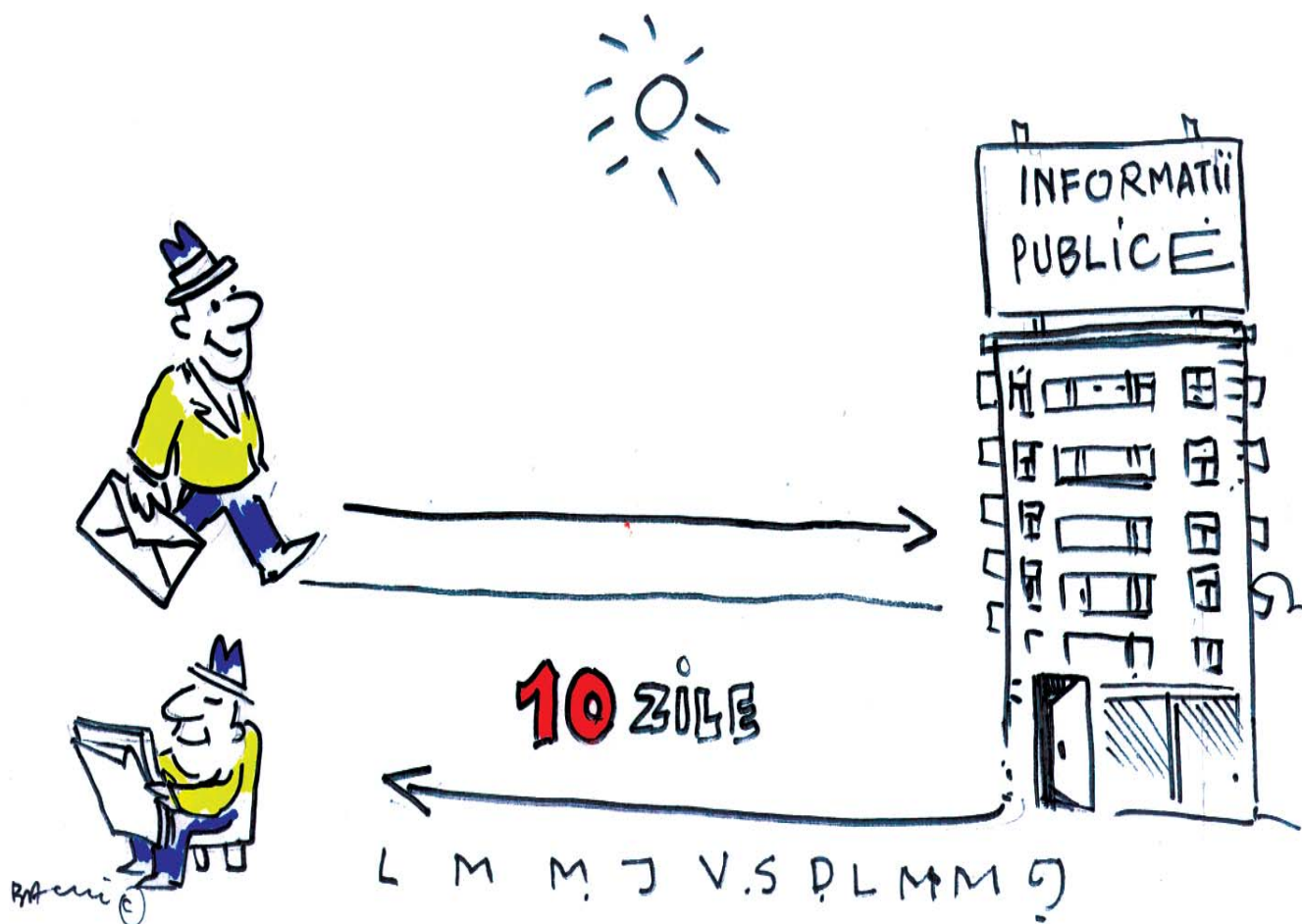
❖ LEGEA nr. 544/2004, privind liberul acces la informații de interes public

Orice informație care decurge din activitatea unei autorități sau instituții publice, se numește informație de interes public.

Orice persoană are dreptul să solicite și să obțină informații de interes public. Ea trebuie să primească răspunsul în maxim 10 zile iar, în situația unor solicitări mai complexe, în 30 de zile. Dacă informația nu se găsește la instituția sau autoritatea respectivă sau ea nu face parte din informațiile de interes public, solicitantul trebuie anunțat despre acest lucru în 5 zile de la solicitare.

Nu se consideră informații de interes public datele cu caracter personal, prevăzute de Legea nr. 677/2001.

Această lege reglementează și modul în care mass-media are acces la informații legate de activitatea autorităților și instituțiilor publice.

POLIȚIST, PROCUROR, JUDECĂTOR

În demersul realizării actului de justiție și pedepsirea infracțiunilor și a persoanelor care le comit sunt implicate mai multe instituții: Poliția, Parchetul, Judecătoria. Fiecare dintre acestea are anumite atribuții și desfășoară anumite activități.

Astfel, polițiștii sunt primii care intervin; ei sunt cei care constată infracțiunile. Acest lucru se întâmplă în mai multe feluri: ei pot prinde infractorii chiar în momentul în care aceștia săvârșesc infracțiunea, acest lucru numindu-se prindere în flagrant.

Se mai poate întâmpla ca o persoană să meargă la o secție de Poliție și să reclame faptul că a fost victima unei infracțiuni. După preluarea plângerii, polițiștii încep să caute infractorul (făptuitorul) și când l-au prins realizează un dosar cu toate probele care demonstrează că el este făptuitorul.

Din acel moment, încep atribuțiile procurorilor care propun arestarea persoanei învinuite că a comis infracțiunea.

Judecătorul este cel care hotărăște dacă persoana învinuită va fi cercetată în stare de libertate sau de reținere (pentru 24 de ore) sau arest preventiv (pentru 29 de zile).

Tot judecătorul, pe baza probelor prezentate, hotărăște dacă persoana învinuită este în fapt vinovată de faptele care i se reproșează și stabilește pedeapsa, conform Codului Penal (persoana devine inculpată), sau dacă aceasta este nevinovată.

Inculpatul își efectuează pedeapsa într-un penitenciar. Dacă acesta este minor, pedeapsa se execută într-unul dintre penitenciarele pentru minori de la Craiova sau Găești.

Orice condamnat poate, pentru bună purtare, să obțină o reducere a pedepsei. În penitenciar, condamnatul primește asistență în vederea reînțarcerii în societate, astfel încât, la terminarea pedepsei să poată avea o slujbă, o familie, prieteni. În penitenciar acesta poate să-și continue educația, indiferent dacă aceasta este la nivel preuniversitar sau universitar.

Pentru cel care a fost condamnat, experiența detenției poate lăsa însă urme adânci, putându-i afecta tot restul vieții.

CONCLUZII

Sunteți deja absolvenți ai materiei intitulată „Educație Juridică“. Nu este suficient să cunoașteți doar voi legea, prin urmare, după ce ați citit broșura, dați-o și altora. Și ei trebuie să învețe cum să se comporte în societate! În plus, nu este suficient doar să cunoașteți legile, ci trebuie să le și respectați!

Autorii sunt interesați să vă transmită și alte învățăminte, cum ar fi „Codul rutier pe înțelesul copiilor“.

Primum întrebările și propunerile voastre pe adresa de e-mail:

serviciulprevenire@yahoo.com

și promitem să vă răspundem tuturor.

Să fiți în siguranță!

AUTORII

RECOMANDĂRI ANTIVICTIMALE

○ Nu accepta cunoștințe întâmplătoare, nu urca în lift cu persoane necunoscute și nu te deplasa cu mașini de ocazie.

○ Alege cu grijă traseul pe care te deplasezi, evită parcurile, străzile pustii, terenurile virane; pe cât posibil, nu circula prin locuri slab iluminate și la ore târzii.

○ Evită să porți la vedere, în mod ostentativ, bijuterii, bani sau telefoane mobile, obiecte tentante pentru cei certați cu legea.

○ Nu te lăuda cu banii, bunurile sau alte valori pe care le ai asupra ta sau în locuința proprie.

○ În caz de agresiune, strigă, alertează persoanele din jur; strigătul unei persoane care cere ajutor poate descuraja agresorii.

○ Dacă te simți în pericol, traversează strada, cere ajutorul trecătorilor și anunță Poliția la numărul „112“ (apel unic de urgență netaxabil - Poliție, Pompieri, Salvare) .

RECOMANDĂRI ANTIINFRAȚIONALE

- ◇ Ai grijă cum îți petreci timpul liber, evită împrejurările care te-ar putea aduce în situația de a comite un act antisocial.
- ◇ Nu lega prietenii cu persoane care au un comportament antisocial, care te îndeamnă la lucruri rele.
- ◇ Nu riposta la agresivitate verbală și evită agresivitatea fizică. Nu te lua la bătaie cu colegii, pentru că, fără să vrei, poți suferi accidente dintre cele mai grave.
- ◇ Atenție la capcana drogurilor și a alcoolului! Aceste substanțe sunt în strânsă legătură cu infracționalitatea. Dacă organizezi o petrecere la tine acasă, asigură-te că nu vor veni persoane care consumă droguri, pentru că și tu vei fi pedepsit de lege.
- ◇ Limitează-te la posibilitățile financiare de care dispui; dorința de a avea tot mai mulți bani (uneori doar pentru că cei din anturajul tău au) a determinat pe mulți tineri să comită infracțiuni.
- ◇ Atenție! De la un simplu furt se poate ajunge ușor la tâlhărie. Este suficient ca, surprins în timpul săvârșirii furtului, autorul, încercând să se apere sau dintr-un impuls de moment, să devină violent și... fapta devine tâlhărie.
- ◇ Respectă liniștea în locurile publice.